

Tidens Behov i dette Dieblis, men fra Eventualiteter, som kunde komme, og til hvis Komme vi have seet forberedende Tegn, nemlig hvad en æret Rigsdagsmand (Tscherning) igaar antydede som en Mulighed, der stod for Døren, en Spaltning i Folketirken. Indtræder den, og alle kirkelige Indtægter da ere bevarede for den officielle Folketirke, blive de øvrige Dele meget slet stillede. Den ærede Rigsdagsmand, til hvem jeg sigter, udviklede igaar, hvad Consequenserne kunde blive og ere blevne paa andre Steder; jeg behøver derfor ikke at opholde mig derved, men kan henvise til hans Udtalelser. Det vil maaskee ikke hos os indtræde i den Udstrækning, som det er indtraadt andre Steder, men selv deelviis vil det allerede være uheldigt nok.

Indenrigsministeren ad interim: Jeg troer dog der ligger nogen Misforstaaelse til Grund for den sidste og næstsidste Talers Opfattelse af mine Ytringer. Jeg skal først dvæle ved den Bemærkning, jeg gjorde, at der „idetmindste foreløbig“ ikke uden Rigsdagens Samtykke skulde kunne raades over Folketirkens Indtægter. Det er ganske rigtigt, at jeg har brugt dette Udtryk, og det var ikke uden Betydning, at jeg sagde „idetmindste foreløbig“. Jeg har nemlig tænkt mig en saadan Ordning af Forholdene, at Raadigheden over en Deel af disse Midler ved en Lov om Folketirkens Forfatning kunde gaae over til Folketirkens Organ (Tscherning: Hør, hør!). Ja, jeg vilde finde dette aldeles i sin Orden; men paa den anden Side er det en Selsølgge, at der dertil vilde kræves Rigsdagens Samtykke. Dersom Thinget altsaa skulde være af den Mening, som det lader til, det er idag, da er det jo rimeligt, at dette Samtykke ikke vilde blive givet. — Lad os overhovedet vel lære at udfordre de, om jeg saa maa sige, individuelle Anstuelser, de Anstuelser, som Personen har, og som han udtaler med Uforbeholdenhed, for at det kan staae fuldstændig klart, hvad han mener, og hvad der ligger i de gjorte Forslag og hvad disse med Nødvendighed føre med sig. Jeg vil derfor sige, at dersom dette Udtryk „foreløbig“, som jeg med velberaad Hu brugte, stod i selve Lovforslaget, saa var det Noget, som maaskee paa

en eller anden Maade kunde have sin Betydning, men naar det derimod staaer aldeles klart, at Bestemmelsen om en forandret Anvendelse af disse Midler ikke kan tages uden med Rigsdagens Samtykke, saa forekommer det mig at være af liben Betydning, om een Person mener, at der til en saadan Ordning tillige bør gives Samtykke af Kirken, og en anden derimod mener, at et saadant Samtykke ikke behøves. Jeg mener, at det under Forhandlingen af dette Forhold gjælder om, at man holder sig til de reent praktiske Spørgsmaal, og derimod holder den dybere gaaende theoretiske Meningsforskjellighed borte. Naar jeg derefter vender mig til den ærede næstsidste Taler, (S. N. Hansen) saa vil han altsaa af hvad jeg nu har udtalt, see, at der over de Summer, der komme ind i Finantsloven, efter min Mening kun kan raades med Rigsdagens Samtykke; Alt, hvad den ærede Rigsdagsmand bemærkede om, at der ogsaa skulde gives Samtykke dertil af Kirken eller de kirkelige Autoriteter, berøer paa en Misforstaaelse; maaskee har jeg udtrykt mig mindre tydeligt, men det har slet ikke været min Mening at udtale noget Saadant. Saaledes som Forholdene nu stille sig, vil Rigsdagen med Hensyn til disse Summer have ganske den samme Raadighed, som den har med Hensyn til andre Summer, der ere opførte paa Finantsloven, saafom Universitetets og de lærde Skolers Indtægter, jeg nævner dem her eksempelviis. Der er altsaa i denne Henseende slet ingen Meningsforskjellighed imellem de ærede Medlemmer og mig. Dersom man nu vilde sige: Kunde vi da ikke anvende de til Kirken henlagte og i Finantsloven opførte Summer f. Ex. til at bygge Jernbaner for, saa siger jeg, efter min Opfattelse kunde man ikke gjøre det, det vilde være aldeles urigtigt. Der vil efter min Overbeviisning vise sig at være saa rigelig Brug for disse Midler til kirkelige Formaal, at Ingen her i Rigsdagen vilde falde paa at tage Noget deraf til andre Formaal; dette Spørgsmaal vil jeg altsaa lade ganske udenfor Betragtningen. Dersom den Tid nogensinde skulde komme, at vi fandt, at der kunde gjøres andet Brug af disse Midler, f. Ex. til at bygge en Jernbane til Helsingør, da er det først, at Spørgsmaalet bliver practisk, men